

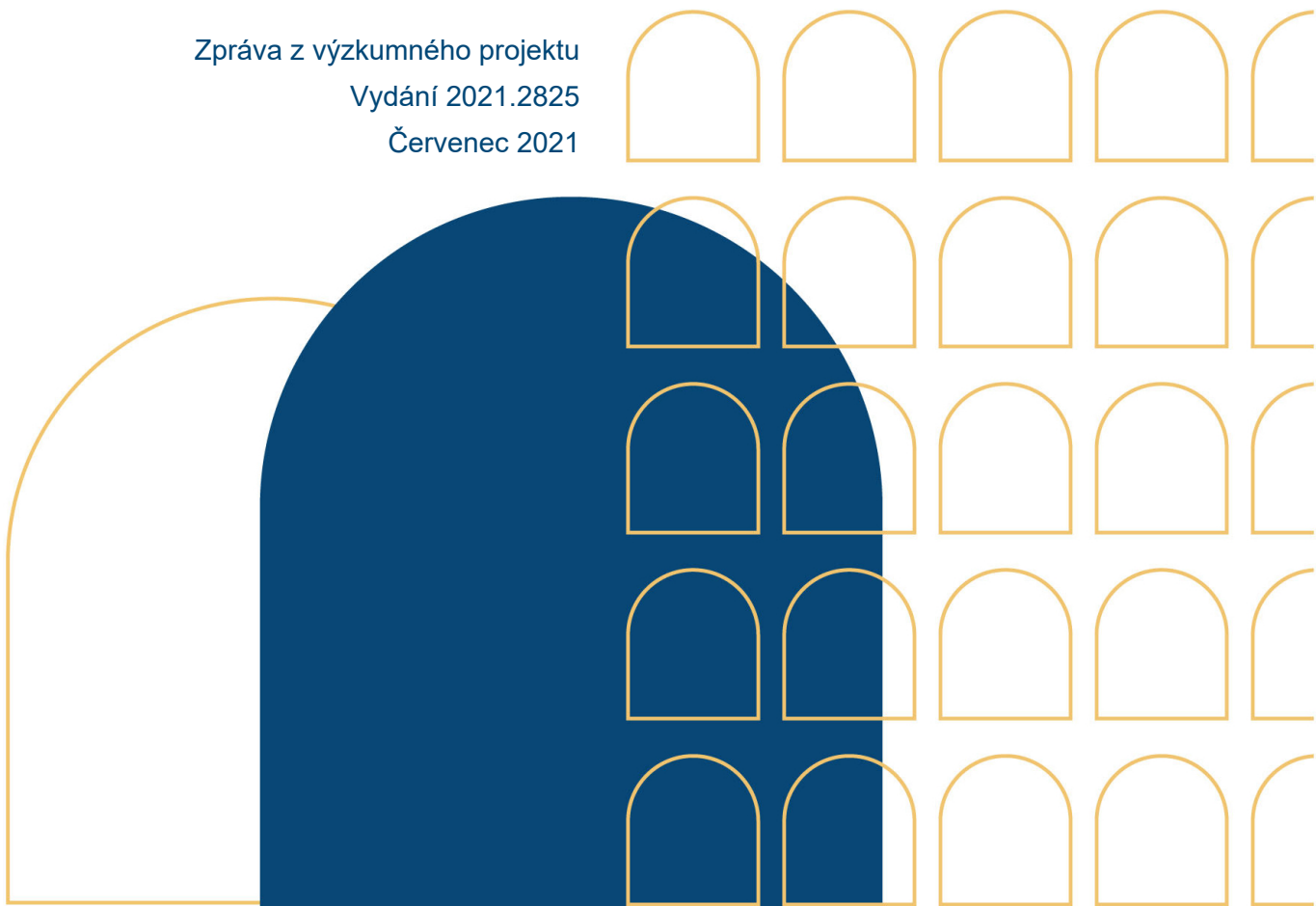
MONITOROVÁNÍ MEDIÁLNÍ PLURALITY V DIGITÁLNÍM VĚKU

APLIKACE MONITORU PLURALITY MÉDIÍ V
EVROPSKÉ UNII, ALBÁNII, ČERNÉ HOŘE,
REPUBLICCE SEVERNÍ MAKEDONIE, SRBSKU
A TURECKU V ROCE 2020

Národní zpráva: Česká republika

Vaclav Stetka, Loughborough University
Roman Hajek, AnFas, s.r.o.

Zpráva z výzkumného projektu
Vydání 2021.2825
Červenec 2021

Obsah

1.	O projektu	4
1.1.	Přehled projektu	4
1.2.	Metodologická poznámka	4
2.	Úvod	6
3.	Výsledky sběru dat: hodnocení rizika pro pluralitu médií	7
3.1.	Základní ochrana (26% - Nízké riziko)	8
3.2.	Tržní pluralita (85% - Vysoké riziko)	9
3.3.	Politická nezávislost (54% - Střední riziko)	11
3.4.	Sociální začlenění (62% - Střední riziko)	13
4.	Pluralismus v online prostředí: hodnocení rizik	15
5.	Závěry	18
6.	Zdroje	19

Příloha I. Národní tým

Příloha II. Tým expertů

© European University Institute 2021

Obsah a jednotlivé kapitoly © Vaclav Stetka, Roman Hajek, 2021

Toto dílo bylo publikováno European University Institute,
Robert Schuman Centre for Advanced Studies.

Tento text může být stažen pouze pro osobní výzkumné účely. Další reprodukce pro jiné účely, ať již ve formě tištěných kopií či elektronicky, vyžaduje souhlas autorů. V případě citací musí odkazy obsahovat plná jména autorů, editorů, název publikace, rok vydání a vydavatele.

Žádosti musí být zaslány na adresu cmpf@eui.eu

Názory obsažené v této publikaci odrážejí mínění jednotlivých autorů a nikoli European University Institute.

The English version of this report prevails over the translation in national language.

Centre for Media Pluralism and Media Freedom
Robert Schuman Centre for Advanced Studies

Zpráva z výzkumného projektu 2021.2825
RSC / Centre for Media Pluralism and Media Freedom
Vydáno ve Červenec 2021

European University Institute
Badia Fiesolana
I – 50014 San Domenico di Fiesole (FI)
<https://cadmus.eui.eu/>

The Centre for Media Pluralism and Media Freedom je spolufinancované Evropskou unií. Tato publikace odráží pouze názory autorů a Evropská komise nenesse odpovědnost za to, jakým způsobem budou informace v ní obsažené dále využity.

1. O projektu

1.1. Přehled projektu

Monitor plurality médií (MPM) je výzkumný nástroj zkonstruovaný za účelem identifikace potenciálních rizik pro mediální pluralitu v členských státech a v kandidátských zemích Evropské unie. Tato narativní zpráva byla vytvořena na základě implementace MPM v roce 2020, která byla realizována ve 27 zemích EU a dále v Albánii, Černé hoře, Severní Makedonii, Srbsku a Turecku. V rámci přípravné akce Evropského parlamentu byl tento projekt podpořen grantem uděleným Evropskou komisí Centru pro pluralitu a svobodu médií (CMPF) při Evropském univerzitním institutu.

1.2. Metodologická poznámka

Autorství a kontrola

CMPF spolupracuje na sběru dat a zpracování narativních zpráv se zkušenými, nezávislými národními výzkumníky, s výjimkou Itálie, kde je sběr dat realizován centrálně v rámci týmu CMPF. Výzkum je založen na standardizovaném dotazníku, vyvinutém CMPF.

V České republice byl partnerem projektu národní tým ve složení Václav Štětka a Roman Hájek, kteří měli na starosti sběr dat, návrh hodnotících skóre a komentářů k nim, a rozhovory s vybranými experty. Zpráva byla kontrolována zaměstnanci CMPF. S cílem maximalizovat přesnost a spolehlivost výstupů prošla evaluace vybraných otázek s obzvláště hodnotícím charakterem kontrolou skupiny expertů v každé zemi (pro jejich seznam viz Příloha II). V některých zemích byla nadto ještě celá závěrečná zpráva recenzována nezávislým národním expertem.

Rizika pro mediální pluralitu jsou zkoumána ve čtyřech hlavních tematických oblastech: Základní ochrana, Tržní pluralita, Politická nezávislost a Sociální začlenění. Celkové výsledky se odvíjejí od zhodnocení jednotlivých indikátorů pro každou tematickou oblast (viz Tabulka 1).

Základní ochrana	Tržní pluralita	Politická nezávislost	Sociální začlenění
Ochrana svobody projevu	Transparentnost mediálního vlastnictví	Politická nezávislost médií	Přístup menšin do médií
Ochrana práva na informace	Koncentrace zpravodajských médií	Redakční autonomie	Přístup k médiím pro lokální/regionální komunity a pro komunitní média
Novinářská profese, standardy a ochrana	Koncentrace a prosazování soutěže v online prostoru	Audiovizuální média, online platformy a volby	Přístup žen do médií
Nezávislost a efektivita mediálního regulátora	Životaschopnost médií	Státní regulace zdrojů a podpora mediálnímu sektoru	Mediální gramotnost
Univerzální dosah tradičních médií a internetu	Komerční a vlastnický vliv na redakční obsahy	Nezávislost řízení a financování veřejnoprávních médií	Ochrana proti nelegálním a škodlivým projevům

Digitální dimezne

Monitor nepokládá digitální dimenzi za izolovanou oblast, ale spíše za oblast propojenou s tradičními médii a stávajícími principy mediální plurality a svobody projevu. Monitor nicméně také ukazuje skóre rizika specificky pro digitální média a obsahuje dílčí analýzu rizik týkajících se digitálního zpravodajského

prostředí.

Výpočet rizika

Výsledky pro každou tématickou oblast a pro každý indikátor se pohybují na škále od 0 do 100%.

Skóre mezi 0 a 33%: nízké riziko.

Skóre mezi 34 a 66%: střední riziko.

Skóre mezi 67 a 100%: vysoké riziko.

Pokud jde o indikátory, skóre 0 je automaticky započítáno jako 3% a skóre 100 jako 97%, s cílem vyhnout se hodnocení, které by poukazovalo na kompletní absenci nebo naopak na jistotu rizika.

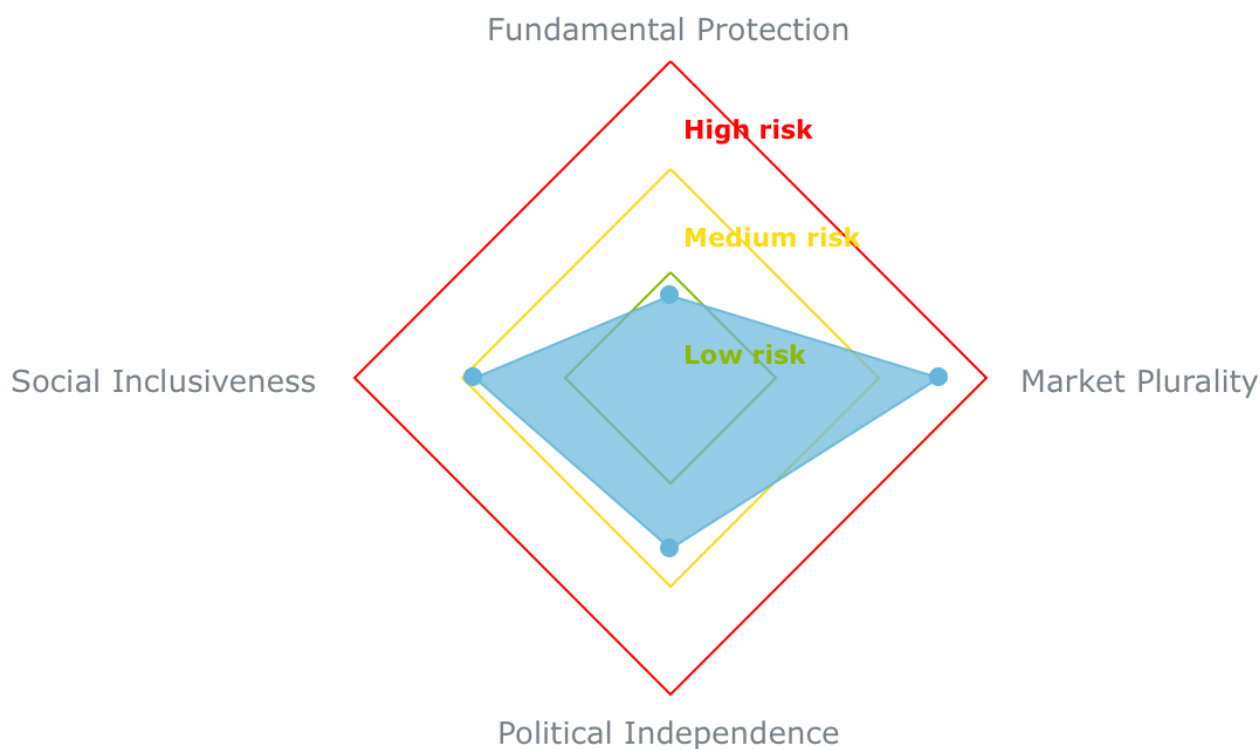
Vyloučení odpovědnosti: *Obsah zprávy nereflektuje nezbytně názory CMPF nebo pozici členů skupiny expertů. Reprezentuje názory národního týmu, který realizoval sběr dat a je autorem zprávy. Z důvodu aktualizace a zpřesňování dotazníku nemusejí být skóre MPM2021 plně srovnatelná s předchozími vydáními MPM. Pro další podrobnosti o projektu viz zprávu CMPF o MPM2021, která bude brzy dostupná na stránkách <http://cmpf.eui.eu/media-pluralism-monitor/>*

2. Úvod

- **Populace:** Česká republika je středoevropský stát s plochou 78 866 km² a s populací přes 10,6 milionů obyvatel.
- **Jazyky:** Oficiálním (a prakticky jediným) jazykem je čeština.
- **Menšiny:** Česká republika je etnicky velmi homogenní, s relativně nevýznamnou přítomností etnických menšin. Podle odhadů jsou nejpočetnějšími menšinami Romové (1,5-3% populace), Ukrajinci (1,6%) a Slováci (1,5%).
- **Ekonomická situace:** Podle zprávy Českého statistického úřadu (z 2.2.2021) zaznamenal HDP 5,6% pokles v roce 2020, především v důsledku zpomalování ekonomiky po nástupu pandemie koronaviru. Pro rok 2021 ČNB předpovídá 2,2% růst (ČNB, 2021). Navzdory aktuálním problémům je míra nezaměstnanosti stále jedna z nejnižších v EU; v únoru 2021 činila 4.3% (Úřad práce, 2021), se 300 tisíci volných míst. Průměrná míra inflace byla 3,2% v roce 2020 (CZSO, 2021a). Vstup do Eurozóny není v nejbližší době plánován, zejména v návaznosti na významný nárůst státního dluhu kvůli pandemii (z 1,6 bil. CZK v roce 2018 na očekávaných 2,5 bil. CZK v roce 2021; iRozhlas.cz, 2021).
- **Politická situace:** Současná politická mapa reflektuje výsledky parlamentních voleb v roce 2017, které přidělily polovinu mandátů v Poslanecké sněmovně PČR dvěma populistickým stranám – centristickému, technokraticko-populistickému hnutí ANO (vedenému miliardářem Andrejem Babišem), které dostalo 30% hlasů, a krajně pravicové, protiimigračně zaměřené straně Svoboda a Přímá Demokracie (SPD), která obsadila čtvrté místo (BBC, 2017). Ačkoli je formálně vzato vládní koalice ANO a ČSSD menšinová, opírá se ve Sněmovně o podporu Komunistické strany Čech a Moravy a příležitostně také o hlasy SPD. Vláda také těží z neformální mocenské aliance mezi premiérem Andrejem Babišem a prezidentem Milošem Zemanem, hlasitým kritikem liberálních médií a zastáncem zahraniční politiky vstřícné vůči Rusku a Číně (McLaughlin, 2019). Pandemie částečně zabzdila sílící občanské protivládní protesty, mobilizované v minulých letech iniciativou „Milion chvilek pro demokracii“, která na výročí „Sametové revoluce“ v roce 2019 dokázala zorganizovat největší protivládní demonstraci od roku 1989 (BBC, 2019). I v důsledku vládních přehmatů při řešení pandemie a v počáteční fázi očkování proti koronaviru zaznamenala voličská podpora hnutí ANO a premiéra Babiše koncem roku 2020 a v prvních měsících roku 2021 výrazný propad (Laca, 2021).
- **Mediální trh:** Mediální trh byl pandemickou situací významně zasažen, a to zejména v sektoru tištěných médií, jehož ztráty byly odhadovány okolo 80 milionů EUR v roce 2020 (MediaGuru, 2021). Zatímco řada vydavatelů byla nucena k seškrtnání rozpočtů – a v některých případech k propouštění zaměstnanců – online média a televize byly zasaženy relativně méně; některým se dokonce podařilo navýšit zisky, díky tomu, že lidé strávili během lockdownu více času před TV obrazovkou i na internetu. Dlouhodobý trend odlivu zahraničních investorů a jejich nahrazování místními oligarchy a představiteli domácího byznysu byl v roce 2020 v zásadě dokončen, poté, co největší komerční televize Nova (do té doby kontrovaná americkou společností CME) přešla plně do vlastnictví finanční skupiny PPF (Šanda, 2020).

3. Výsledky sběru dat: hodnocení rizika pro pluralitu médií

The Czech Republic: Media Pluralism Risk Areas

JS chart by amCharts

Výsledky MPM2021 pro Českou republiku ukazují, že pouze jedna ze čtyř hlavních oblastí se vyznačuje nízkou mírou rizika pro pluralitu médií, konkrétně Základní ochrana. Skóre ve dvou oblastech – Sociální začlenění a Politická nezávislost – odpovídá míře středního rizika, zatímco oblast Tržní plurality významně překročila hranici pro vysoké riziko. Ačkoli skóre pro některé dílčí indikátory zaznamenaly určité změny, celková míra rizika v každé z hlavních oblastí zůstávají stejné.

V oblasti **Základní ochrany** ukazují dva z pěti indikátorů na střední riziko, konkrétně „ochrana práva na informace“ (38% rizika) a „novinářská profese, standardy a ochrana“ (40%). Riziko pro právo na informace odráželo v roce 2020 především časté a v některých případech selektivně aplikované zásahy státních autorit do procesu informování médií o pandemii (jako například dočasná omezení přístupu na vládní tiskové konference pro některá média). Novinářská profese byla postižena významným ekonomickým dopadem pandemie, která dále prohloubila některé dlouhodobé negativní tendence v této sféře, včetně nejistých pracovních podmínek a nepřátelské rétoriky ze strany politiků.

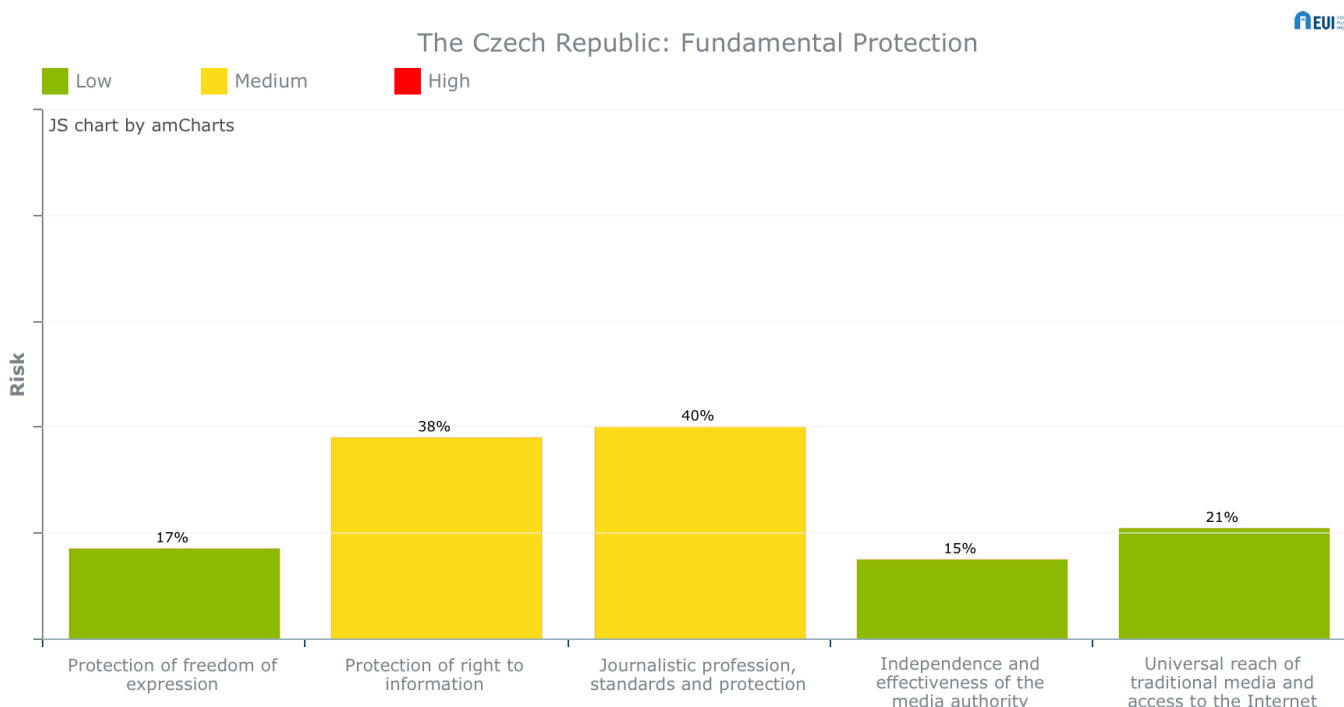
Stejně jako v předchozích letech, oblast **Tržní plurality** vykazuje zdaleka nejvyšší úroveň rizika. Zatímco skóre ve čtyřech z pěti indikátorů zůstala v porovnání s loňským rokem víceméně totožná, celkové zvýšení rizika v této oblasti (ze 74% na 88%) je zapříčiněno zejména prudkým nárůstem rizika pro životaschopnost médií, tj. pro jejich ekonomické přežití, jako přímý důsledek pandemie, která na mediálním trhu vyvolala značnou nestabilitu. Další rizika souvisí s koncentrací médií (89%), transparentností mediálního vlastnictví (88%) a s vlivem vlastníků na mediální obsahy (88%).

Oblast **Politické nezávislosti** je charakterizována středním stupněm rizika (50%), odrážejícím rozdělenou mediální krajinu, která zahrnuje řadu nezávislých médií, ale také těch, která jsou napojena na politické aktéry – ať již skrze neformální sítě, nebo prostřednictvím vlastnických struktur, což se týká zejména těch médií, která jsou v majetku firmy patřící premiérovi Andreji Babišovi (v současné době ve svěreneckém fondu). Veřejnoprávní média rovněž čelí politickým tlakům, vycházejících zejména z pokusů zesílit politickou kontrolu nad jejich regulačními orgány.

Sociální začlenění vykazuje střední až vyšší stupeň rizika (62%), což představuje znatelný nárůst oproti předchozímu roku (50%). Tento rozdíl je z velké části způsoben přidáním nového indikátoru, „Ochrana proti nelegálním a škodlivým projevům“, který dosahuje vysoké hodnoty rizika (81%). Vysoké riziko je také spojeno s neutěšeným stavem lokálních médií, stejně jako s otázkou přístupu žen do médií, včetně nízké míry zastoupení žen ve výkonných funkcích v českých médiích.

3.1. Základní ochrana (26% - Nízké riziko)

Indikátory Základní ochrany představují regulační páteř mediálního sektoru v každé současné demokracii. Měří řadu potenciálních oblastí rizika, včetně existence a efektivity implementace regulačních pojjstek svobody projevu a práva na informace; postavení novinářů v každé zemi, včetně jejich ochrany a možnosti vykonávat svou práci; nezávislost a efektivitu národních regulačních orgánů, které mají kompetence k regulaci mediálního sektoru; a dosah tradičních médií a přístup k internetu.

Obecně vzato platí, že zákony na ochranu svobody projevu v České republice jsou v souladu s mezinárodními standardy v oblasti lidských práv; jejich omezení jsou jasně definovaná a opravné prostředky v případě porušení těchto práv jsou dostatečně účinné. Celkové skóre indikátoru „**Ochrana svobody projevu**“ (17%) je negativně ovlivněno faktem, že pomluva je stále definovaná jako trestný čin; na druhou stranu platí, že obvinění z pomluvy jsou spíše vzácná.

Indikátor „**Ochrana práva na informace**“ dosahuje hodnoty 38% (střední riziko). Během pandemie došlo k několika pokusům ze strany státních orgánů zasahovat do procesu získávání a šíření informací (nezisková organizace Frank Bold tyto praktiky charakterizuje jako „měkkou cenzuru“; Kužílek & Hausvater, 2020),

většinou s odůvodněním poukazujícím na riziko dezinformací. Pravděpodobně nejzávažnějším případem byla neochota Ústavu zdravotnických informací a statistiky publikovat podrobná data o šíření infekce koronaviru (Floriánová, 2020). Takové kontroverze byly testem pro – jinak dobře nastavený – právní systém v této sféře. Experti v oblasti práva na informace potvrzují, že zatímco porušení tohoto práva nejsou zcela výjimečná, současně lze pozorovat obecnou tendenci směrem k větší transparentnosti na straně státních orgánů. Střední úroveň rizika pro tento indikátor je také ovlivněna neexistencí právního rámce pro ochranu whistleblowingu, který stále ještě nebyl implementován, navzdory závazku státu přenést do českého právního systému evropskou direktivu o ochraně whistleblowingu do konce roku 2021.

Skóre indikátoru „**Novinářská profese, standardy a ochrana**“ je 40% (střední riziko). V České republice je profese novináře otevřená (bez existence formálních kritérií pro její vykonávání), ale současně je nedostatečně organizovaná a poskytuje pouze minimum profesní ochrany. Hlavní novinářská asociace, Syndikát novinářů, zahrnuje podle odhadů pouze 10% všech novinářů a má tudíž je omezenou schopnost bránit redakční nezávislost a ochraňovat pracovní podmínky novinářů. Celkově křehká ekonomická situace českých komerčních médií, zhoršená pandemií koronaviru, činí novináře ještě více zranitelné, zvláště ty, kteří pracují pro lokální a regionální média či na „volné noze“. Novinářská profese se také potýká s permanentními slovními útoky od populistických stran (včetně vládní strany ANO) a od ostatních vysoce postavených veřejných činitelů (např. prezidenta Zemana), kteří tyto útoky používají strategicky za účelem oslabení důvěry v média (World Press Freedom Index, 2020). Fakt, že strategické žaloby směřující k omezení participace veřejnosti (SLAPP) nejsou v českém právu regulovány, zranitelnost novinářů dále zvyšuje. Navzdory tomu lze říci, že novinářská profese je do značné míry bezpečná a případy fyzického napadení či závažných digitálních hrozeb jsou pouze výjimečné.

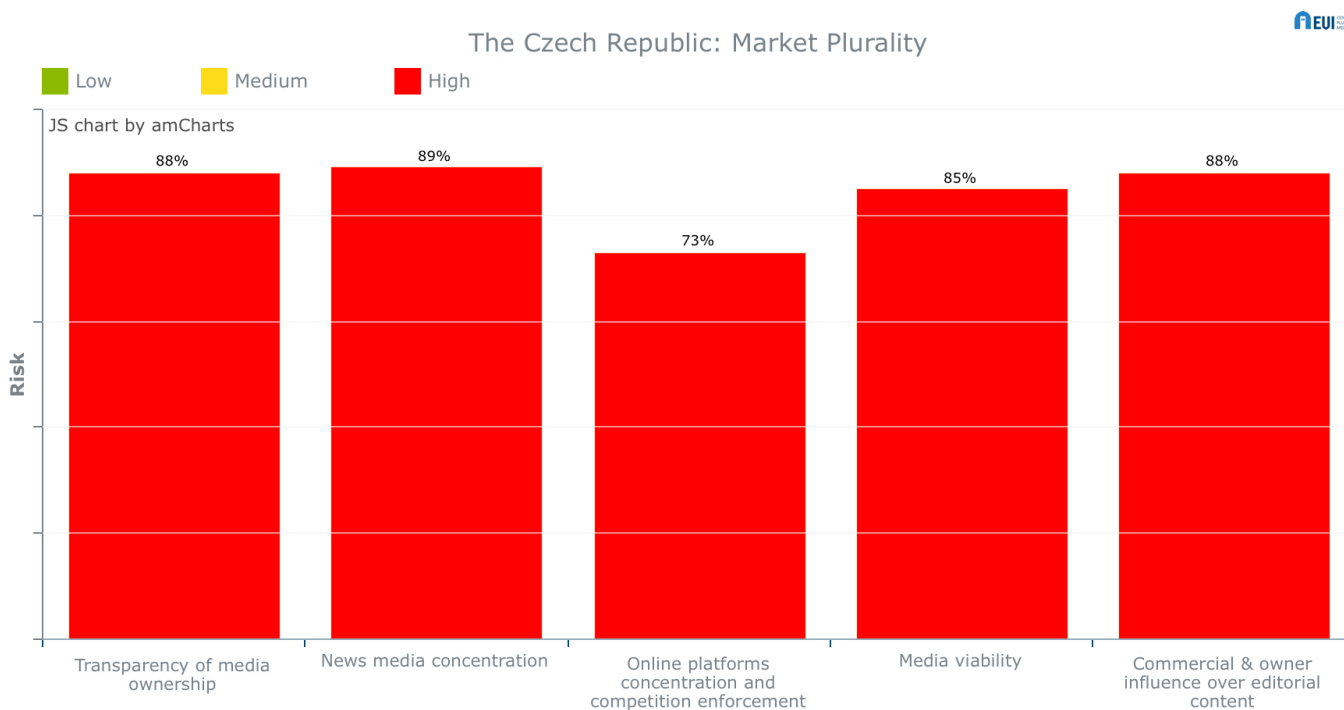
Nízká úroveň rizika (15%) indikátoru „**Nezávislost a efektivita mediálního regulátora**“ do značné míry odráží skutečnost, že hlavní regulátor (Rada pro rozhlasové a televizní vysílání) je vnímán primárně jako administrativní úřad, s relativně striktně definovanými pravomocemi. V porovnání s regulátory veřejnoprávních médií pracuje RRTV relativně více nezávisle a pod menším politickým tlakem. Nicméně právní rámec neposkytuje efektivní ochranu politické nezávislosti Rady, vzhledem k tomu, že proces jmenování jejích členů je kontrolován politickými stranami, což někdy vede ke kontroverzím ohledně konkrétních nominací.

Indikátor „**Univerzální dosah tradičních médií a internetu**“ dosahuje nízké úrovně rizika (21%). V posledních letech Česko zaznamenalo výrazné zlepšení v oblasti pokrytí širokopásmovým internetem, v počtu broadbandových přípojek i v průměrné rychlosti internetového spojení. Důležitým hnacím motorem tohoto posunu byla expanze internetové televize, která byla umožněna přechodem na nový standard digitálního terestriálního vysílání DVB-T2 (řada lidí přešla na IPTV namísto DVB-T2; ČTU, 2019). Bohužel chybí dostatek transparentních a komplexních dat týkajících se tržních podílů jednotlivých poskytovatelů internetového připojení (ISP). Princip síťové neutrality je v českém právu i praxi implementován uspokojivě.

3.2. Tržní pluralita (85% - Vysoké riziko)

Oblast tržní plurality se zaměřuje na ekonomická rizika pro mediální pluralitu, která vyplývají z nedostatku transparentnosti vlastnictví a z jeho koncentrace, z ekonomické udržitelnosti mediálního průmyslu a z podřizování žurnalistiky komerčním zájmům. První indikátor zkoumá existenci a efektivitu nástrojů zajišťujících transparentnost mediálního vlastnictví. Nedostatek tržní soutěže a externí plurality je hodnocen zvláště pro zpravodajská média (produkce zpráv) a pro online platformy (přístup ke zprávám), přičemž je samostatně zkoumána horizontální koncentrace a koncentrace kříženého vlastnictví; koncentrace online reklamního trhu; a role orgánů na ochranu soutěže. Indikátor životaschopnosti médií (media viability) měří

trendy příjmů a zaměstnanosti (ve vztahu k vývoji HDP). Poslední indikátor je zaměřen na hodnocení těchto rizik pro tržní pluralitu, kterou představují obchodní zájmy na ovlivňování redakčního obsahu, a to jak pokud jde o komerční vlivy, tak vlivy ze strany vlastníků.

Všech pět indikátorů pro tuto oblast je charakterizováno vysokým stupněm rizika. Už tak velmi problematickou situaci na mediálním trhu z pohledu plurality dále zhoršil dopad pandemie, která způsobila významný pokles příjmů většiny tradičních médií, zvláště v sektoru tištěných médií (Vojtěchovská, 2021). Některé týdeníky a měsíčníky zaznamenaly v jarních měsících roku 2020 70% pokles příjmů z reklamy. Řada mediálních společností byla nucena přistoupit ke snížení platů, propouštění či k omezení frekvence vydávání některých titulů, či dokonce k jejich úplnému zastavení (Berger, 2020). I když byly diskutovány plány na mimořádnou pomoc médiím ze strany státu ve formě reklamní kampaně, nakonec k jejich realizaci nedošlo, zčásti i kvůli obavám ohledně preferování velkých mediálních společností. Indikátor „**Životaschopnost médií**“ (Media viability), který měl v loňském vydání MPM hodnotu 36%, tak vzrostl na 85%.

Úroveň rizika v ostatních čtyřech indikátorech této oblasti je víceméně obdobná jako loňská skóre. Vysoké riziko indikátoru „**Koncentrace zpravodajských médií**“ (89%) je primárně způsobeno nedostatkem specifických regulačních omezení pro horizontální koncentraci tištěných médií (která jsou pouze předmětem obecných restrikcí ze strany zákona o ochraně hospodářské soutěže), stejně jako reálnou absencí omezení pro křížové vlastnictví médií, díky čemuž je velká část českého mediálního trhu majetkově ovládána několika málo mediálními domy působícími napříč sektory tištěných, audiovizuálních i online médií. Míra koncentrace je obzvláště nápadná v ekonomicky velmi zranitelné oblasti regionálních médií, přičemž v segmentu regionálního denního tisku došlo k jeho faktické monopolizaci.

Indikátor „**Transparentnost mediálního vlastnictví**“ dosáhl 88% rizika, zejména kvůli tomu, že mediální společnosti nejsou nuceny k tomu, aby veřejně prezentovaly svoji vlastnickou strukturu (nad rámec údajů v Obchodním rejstříku). Neexistuje ani povinnost odhalit konečného vlastníka mediální společnosti. Tyto závažné právní mezery do jisté míry vyplňují různé neziskové organizace, občanské iniciativy a specializované zpravodajské weby, které o vlastnických strukturách médií publikují pravidelné přehledy. Ve

většině případů jsou tyto mediální mapy nicméně výsledkem investigativní práce, spíše než souhrn informací, které by byly ze strany médií aktivně předávány příslušným úřadům nebo samotné veřejnosti.

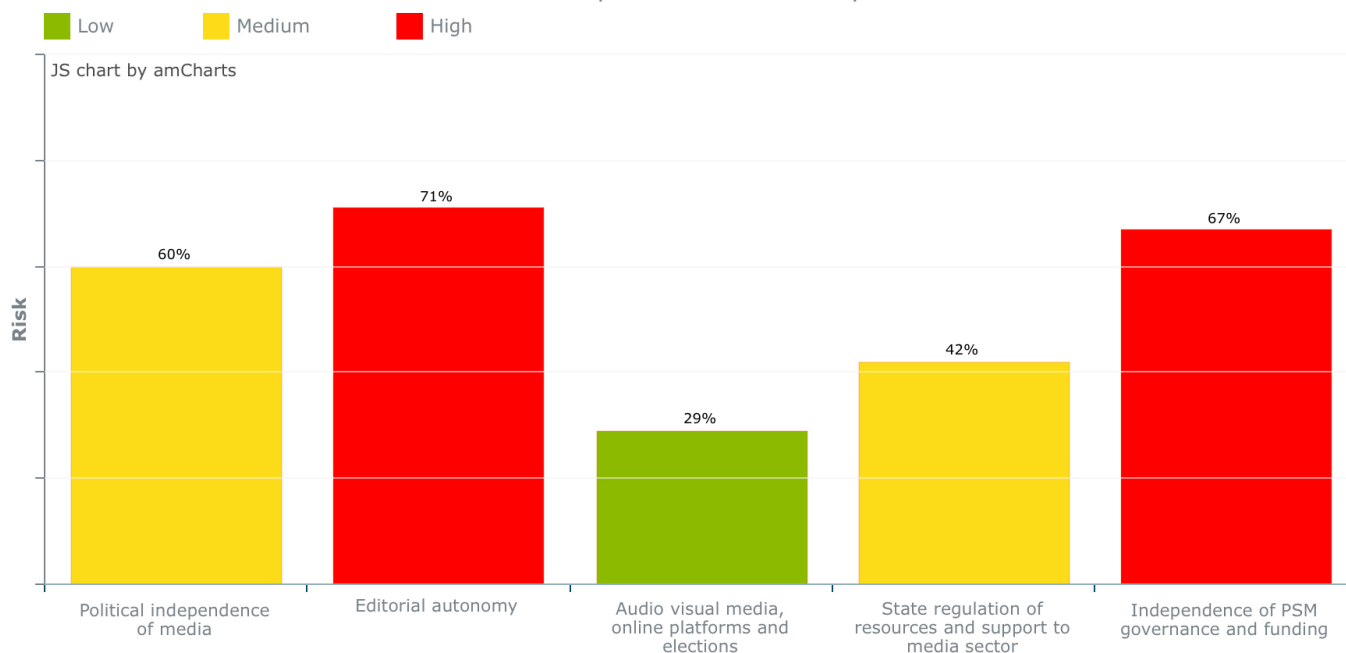
Indikátor „**Komerční a vlastnický vliv na redakční obsahy**“ také vykazuje 88% riziko. To pochází v první řadě z neexistence jakýchkoli nástrojů (ať již právních či samoregulačních), které by poskytly novinářům ochranu v případě změn ve vlastnictví společnosti, či které by zajistily, že jmenování a odvolávání šéfredaktorů nebude ovlivněno komerčními zájmy. Podle řady mediálních expertů pandemie umožnila jak komerčním, tak politickým aktérům snáze ovlivňovat redakční obsahy prostřednictvím reklamy, což je tendence, která byla pozorována již dříve především v oblasti regionálních a lokálních médií (EFJ, 2019). Jakkoli konkrétní důkazy o přímém ovlivňování redakčních obsahů ze strany vlastníků jsou spíše vzácné, riziko je primárně vázáno na samotný fakt, že většina mediálních vlastníků patří k nevlivnějším postavám domácího byznysu, což má podle řady kritiků vliv na zpravodajskou agendu a podněcuje autocenzuru novinářů, kteří v takových médiích pracují, zejména pokud jde o média kontrolovaná firmou patřící premiéru Babišovi. Je nicméně nutné rovněž zdůraznit, že při posuzování hodnoty rizika nebylo v rámci expertního týmu dosaženo konsensu. Největší domácí asociace komerčních médií (Unie vydavatelů, Asociace televizních organizací a Sdružení pro internetový rozvoj) vysokou míru rizika pro tento indikátor rozporují, přičemž argumentují jednak absencí jednoznačných důkazů, které by potvrdzovaly systematický vliv vlastníků na obsahy, jednak existencí velkého množství nezávislých médií na trhu.

Koncentrace digitálních platforem nadále vykazuje významnou úroveň rizika, což reflektuje indikátor „**Koncentrace a prosazování soutěže v online prostoru**“ (73%). Ačkoli sektor online médií je dostatečně rozmanitý, pokud jde o samotný počet mediálních značek, které na něm působí – zpravodajských serverů či sociálních médií – trhu dominuje jen několik málo nejsilnějších hráčů. Nicméně i když Google a Facebook mají podle odhadů na českém reklamním trhu významný podíl (přesné údaje jsou nedostupné), potýkají se se silnou konkurencí v podobě domácí společnosti Seznam, provozující webový portál, vyhledávač a řadu dalších digitálních služeb včetně zpravodajství.

3.3. Politická nezávislost (54% - Střední riziko)

Indikátory pro oblast Politické nezávislosti hodnotí existenci a efektivitu regulačních a samoregulačních opatření proti politické předpojatosti a politickému vlivu na produkci a distribuci zpravodajství, jakož i na přístup k němu. Tato oblast specificky hodnotí vliv státu a obecně politické moci na fungování mediálního trhu a na nezávislost veřejnoprávních médií. Dále se zaměřuje na existenci a efektivitu (samo)regulace v zajišťování redakční nezávislosti a dostupnosti pluralitních politických informací a názorů, zejména během volebních období.

The Czech Republic: Political Independence

Úrovně rizika pro pět indikátorů dimenze „Politická nezávislost“ jsou rozloženy od nízkého po vysoké, což naznačuje, že v některých oblastech českého mediálního systému jsou média chráněná od nepatřičných politických zásahů lépe než v jiných. Současně tento výsledek ukazuje, že stávající prostředky legislativní ochrany proti politickému vlivu leckdy nejsou náležitě dodržovány.

Indikátor „**Politická nezávislost médií**“ ukazuje na střední riziko, blíží se hranici vysokého (60%). Důvodem je zejména přetrvávající problém splývání politické a mediální moci v rukou Andreje Babiše, od listopadu 2017 českého premiéra, jehož firma Agrofert kontroluje několik celostátních deníků, časopisů, zpravodajských serverů, či největší komerční rozhlasovou stanici. Přestože byl Andrej Babiš po přijetí novely Zákona o střetu zájmů (č. 159/2006 Sb.) v roce 2017 donucen formálně umístit firmu Agrofert do svěřeneckého fondu, zůstává koncovým příjemcem výhod, a tedy de facto nadále majitelem firmy, což potvrdil nedávný audit Evropské komise (Nelsen, 2020). Případ Andreje Babiše (ale také dalšího českého mediálního vlastníka, Ivo Valenty, který byl do roku 2020 senátorem) tak ilustruje neefektivitu legislativních opatření, které mají za cíl zamezit střetu zájmů.

Problém mediálních investic českého premiéra tak vzhledem k jejich významnému tržnímu podílu ovlivňuje hodnocení celého mediálního systému, přestože většina ostatních mediálních domů není pod přímým vlivem žádných politických aktérů (jak opakovaně zdůrazňuje např. Unie vydavatelů). Zvýšené riziko indikátoru „**Redakční autonomie**“ (71%) tak odráží jak obavy o nezávislost médií pod kontrolou firmy českého premiéra, tak také absenci dostatečných regulačních či samoregulačních nástrojů, které by ochránily redakce před politickými zásahy. Nejenže největší mediální společnosti nemají žádné samoregulační mechanismy, které by explicitně obhajovaly nezávislost redakce na vlivech ze strany politiků, ale některé z nich dokonce nemají ani veřejně dostupný etický kodex.

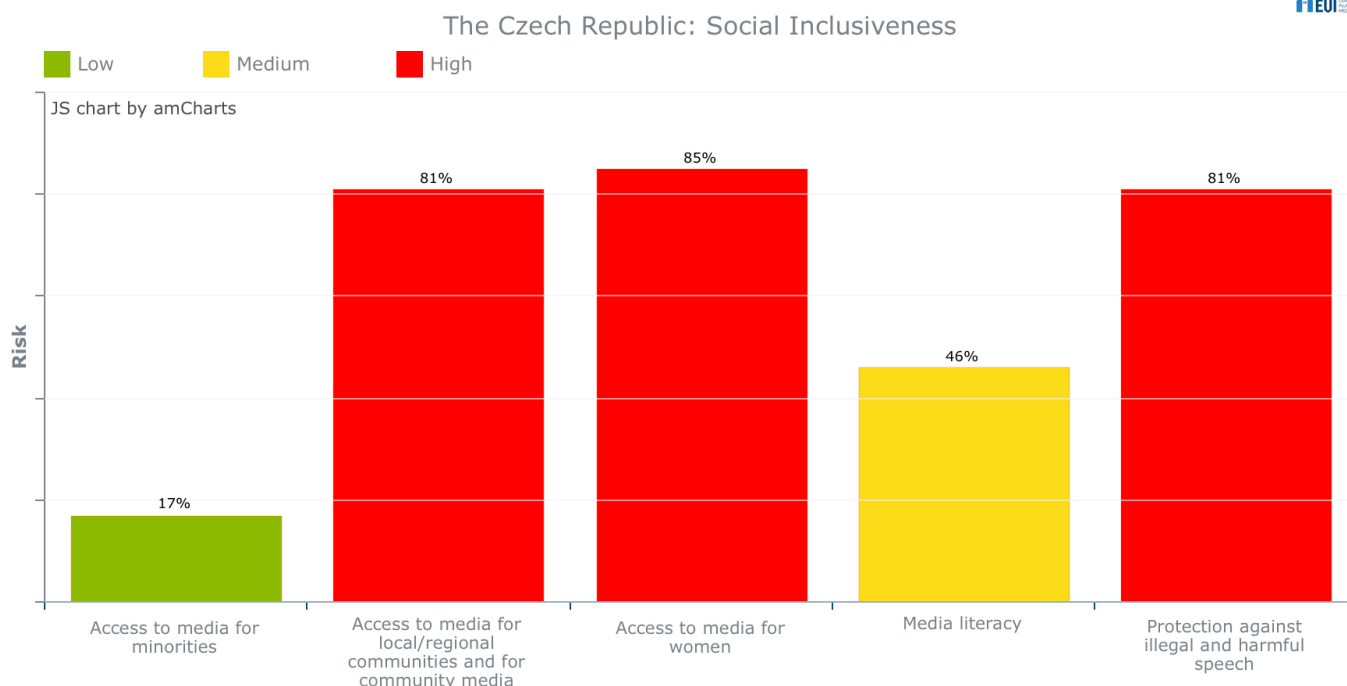
Indikátor „**Audiovizuální média, online platformy a volby**“, který hodnotí existenci a implementaci regulačního a samoregulačního rámce pro spravedlivou reprezentaci různých politických aktérů a názorů, dosahuje hodnoty nízkého rizika (29%), což představuje viditelné zlepšení ve srovnání s loňským rokem (49%). Důvodem je zejména absence významnějších kontroverzí týkajících se reprezentace politických názorů a aktérů ve sledovaném období.

Míra rizika indikátoru „**Státní regulace zdrojů a podpora mediálnímu sektoru**“ narostla z 33% na 42%, zejména kvůli nedostatečné transparentnosti systému zadávání státní reklamy jednotlivým médiím. Monitoring výdajů na reklamu ze strany českých ministerstev v letech 2010-2018, který byl realizován Českým centrem pro investigativní žurnalistiku (Čápová, 2019), odhalil významné rozdíly ve způsobu, jakým jednotlivá ministerstva zadávají reklamu v různých médiích, naznačující zvýhodňování konkrétních značek a poukazující na celkový nedostatek transparentnosti.

Skóre indikátoru „**Nezávislost řízení a financování veřejnoprávních médií**“ se od minulého roku zvýšilo a posunulo do zóny vysokého rizika (67%). Jakkoli je politizace procesu jmenování členů vysílacích rad pro veřejnoprávní televizi i rádio problémem již od samotného vzniku těchto institucí, v posledním roce bylo patrné zvýšené úsilí o politické ovládnutí zejména Rady České televize prostřednictvím dosazení několika nových členů se silnými vazbami jednak na strany podporujícími současnou vládu, jednak na prezidenta Zemana. Některé z následných aktivit Rady, včetně neočekávaného odvolání své vlastní Dozorčí komise, byly interpretovány jako pokusy o zvýšení tlaku na ředitele České televize a jako příprava půdy pro jeho budoucí odvolání (Gosling, 2020).

3.4. Sociální začlenění (62% - Střední riziko)

Oblast Sociální začlenění se zaměřuje na přístup do médií z pohledu specifických sociálních skupin: menšin, lokálních a regionálních komunit, žen a handicapovaných osob. Také zkoumá sféru mediální gramotnosti, včetně digitálních dovedností populace. Pro rok 2021 byl do této oblasti MPM také zařazen nový indikátor s cílem zhodnotit nové výzvy, které vyplývají z užívání digitálních technologií: Ochrana proti nelegálnímu a škodlivému obsahu. S ohledem na tuto modifikaci indikátorů je třeba provádět jakákoli srovnání s výsledky předchozích měření MPM s vysokou opatrností.

Skóre jednotlivých indikátorů pro tuto oblast sahají od nízkého po vysoké riziko, nicméně s převahou vyšších hodnot. Naznačuje to, že celková míra inkuzivity českého mediálního systému je nízká, což odpovídá obecně vlažnému přístupu posledních vlád k politice sociální inkuzie (v oblasti vzdělávání, sociálních záležitostí atd.; IPSI, 2020). V důsledku toho není řada nástrojů a zákonů podporujících sociální

začlenění, které jsou běžné v mnoha zemích EU, dosud součástí českého práva a veřejné politiky. Aktivita a programy zaměřené na zvyšování sociální inkluze jsou tak ve velké většině realizovány neziskovými organizacemi.

Jediný indikátor s nízkou mírou rizika (17%) je „**Přístup menšin do médií**“. Česká republika má dobře vyvinutý regulační rámec zajišťující přístup k mediálnímu obsahu pro lidi s postižením, a tento rámec je také efektivně implementován v praxi (RRTV, 2020). Přístup k médiím pro příslušníky národnostních menšin je zakotven v legislativě, nicméně v tomto ohledu existují významné rozdíly mezi veřejnoprávními a komerčními stanicemi. Zatímco veřejnoprávní média jsou povinna zabezpečit menšinám přiměřený přístup do vysílání, a také se o to snaží, soukromé stanice jsou ze zákona povinny pouze „reflektovat pluralitu společnosti“.

Indikátor „**Přístup k médiím pro lokální/regionální komunity a pro komunitní média**“ vykazuje vysokou míru rizika (81%), což souvisí částečně s neexistencí legislativního rámce pro komunitní média, částečně se slabou podporou lokálních médií ze strany státu. Díky rychlému úpadku lokálních médií hrozí nárůst „informačních pouští“, tj. oblastí bez (nezávislých) médií schopných pokrývat lokální události. Schází rovněž specifická podpora pro regionální a lokální média, či speciální frekvence vyhrazené pro regionální/lokální vysílání.

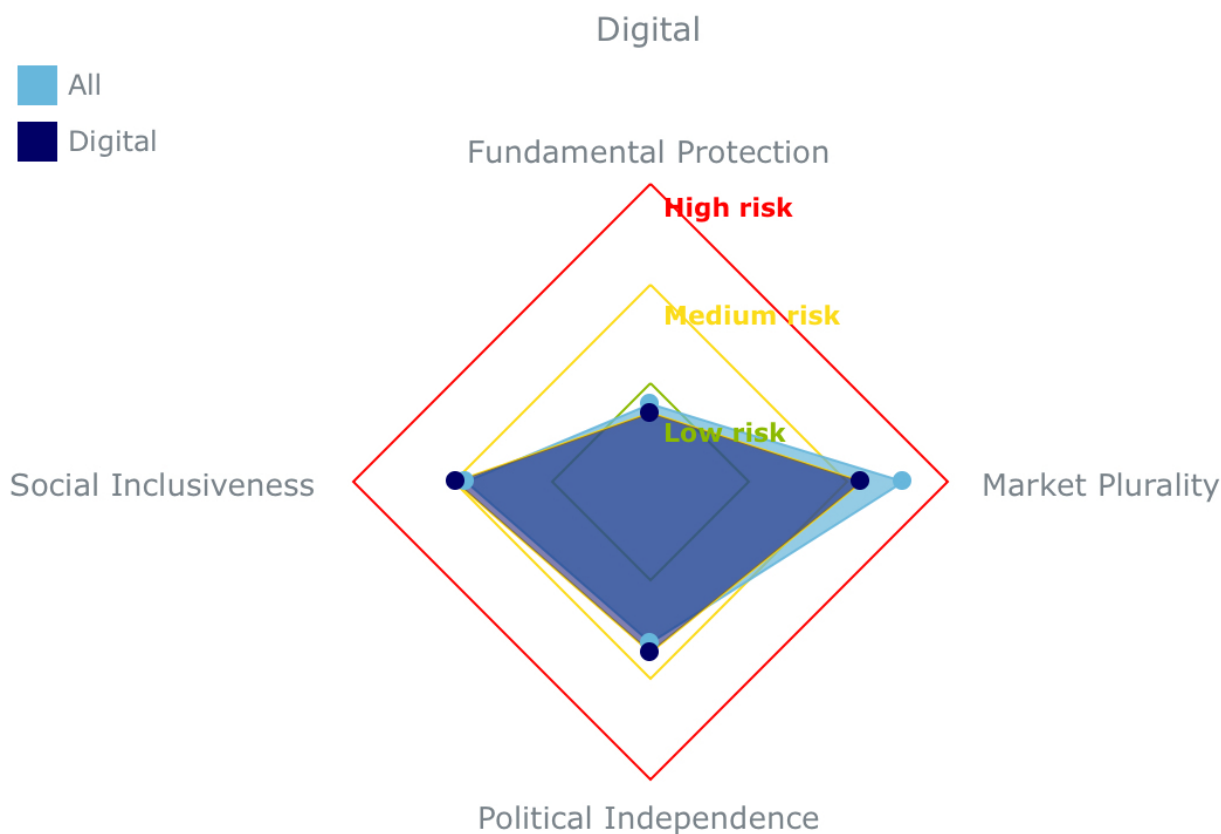
Vysoké riziko indikátoru „**Přístup žen do médií**“ (85%) odráží dlouhodobě nízké zastoupení žen v exekutivních pozicích a v managementu českých médií. V tomto kontextu není překvapivé, že ženy jsou ve zpravodajských pořadech také méně často zobrazovány v pozicích, která by zajišťovala jejich větší viditelnost, např. jako expertky pozvané ke komentování aktuálních událostí.

Indikátor „**Mediální gramotnost**“ vykazuje střední míru rizika (46%). Riziko se vztahuje zejména k chabé implementaci mediální gramotnosti do státního vzdělávacího plánu, ale také k omezené nabídce aktivit na podporu mediální gramotnosti mimo oblast státního vzdělávání. Mediální gramotnost je oficiálně součástí učebních osnov od roku 2006, avšak učební materiály, metodologická podpora a profesionální training pro učitele jsou stále nedostatečné. Pandemie koronaviru a dezinformační kampaň, kterou vyvolala, také ukázala, že významný podíl občanů má stále problém s kritickým vnímáním mediálního obsahu.

Problematika dezinformací je specifickým tématem nového indikátoru „**Ochrana proti nelegálním a škodlivým projevům**“. Vysoká úroveň rizika (81%) odráží chybějící regulační rámec zaměřený na obranu proti dezinformacím, jejichž šíření a škodlivé důsledky nejsou efektivně postižitelné stávajícími zákony. Pandemie rovněž ukazuje nedostatečnou schopnost státu bojovat proti dezinformacím; existuje shoda na tom, že dezinformační kampaň zpochybňující závažnost choroby významně zhoršila průběh epidemie (iRozhlas, 2021b). Nedostatek regulačního rámce je také patrný v souvislosti s nenávisnými projevy na internetu.

4. Pluralismus v online prostředí: hodnocení rizik

The Czech Republic: Media Pluralism Risk Areas

JS chart by amCharts

Pokud jde o digitální média, oblast **Základní ochrany** vykazuje lehce nižší úroveň rizika v porovnání s celkovými hodnotami (23% vs. 26%). České právo nedělá žádný rozdíl v přístupu ke svobodě projevu v online či offline prostředí; v obou je svoboda projevu chráněna Listinou základních práv a svobod, která je součástí ústavy. Svoboda projevu je dostatečně respektovaná jak státem, tak v komerční sféře, a ani pandemie koronaviru nevedla k žádným systematickým snahám po jejím omezení.

Online rizika týkající se novinářské profese jsou celkově nízká. Střední riziko se objevuje v případě digitální bezpečnosti, coby důsledek nevybíravého jazyka, zastrašování, slovního napadání a hrozeb novinářům, které se staly do jisté míry „normou“ na sociálních sítích. Na druhou stranu nebyly zaznamenány žádné významné případy digitálního sledování, hackování či jiných forem digitálních útoků na novináře. Nízké riziko charakterizuje také implementaci směrnice o GDPR do českého právního systému; tato implementace zatím neměla – navzdory některým obavám – žádné výrazné dopady na novinářskou profesi. Adaptační právo také umožňuje výjimku ze zpracování dat pro vědecké, novinářské a umělecké účely, pro které je možné data zpracovat bez schválení Úřadem pro ochranu osobních údajů.

Širokopásmové připojení a pokrytí vykazují kontinuální nárůst. Pokrytí širokopásmovým internetem dosáhlo 92%, připojení 88%, což je na hraně mezi středním a nízkým rizikem, ovšem lze předpokládat, že obě hodnoty dále porostou (jejich zlepšení je primárně poháněno rozvojem internetových TV služeb). Trh s ISP je na jedné straně koncentrovaný (v rámci segmentu kabelových sítí); na druhé straně je fragmentarizovaný (v rámci segmentu bezdrátového připojení, kde existuje přes 10 tisíc individuálních poskytovatelů ISP). Přesnější data o tržních podílech ISP poskytovatelů neexistují (a nejsou vyžadována zákonem), ale nelze říci, že by existovaly významnější obavy o vlastnickou koncentraci v této oblasti.

Indikátory týkající se síťové neutrality vykazují nízkou úroveň rizika. Klíčovým regulačním rámcem ohledně

síťové neutrality je Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2120. Ve své poslední výroční zprávě uvádí Český telekomunikační úřad – orgán provádějící dozor nad dodržováním síťové neutrality – že v porovnání s předchozími roky se praxe stabilizovala, a nejzjevnější případy jejího porušování byly vyřešeny.

Tržní pluralita

Rizika pro tržní pluralitu v digitálním mediální sektoru jsou nižší než pro média celkově (71% vs. 85%), nicméně stále přesahují hranici vysoké úrovně rizika, což naznačuje, že online trh se také potýká s řadou problémů, které představují výzvu pro mediální pluralitu. Mnoho z nich je totožných s těmi, které byly zjištěny v oblasti offline médií. Transparentnost vlastnictví online médií je obzvláště naléhavým problémem, stejně jako v sektoru tradičních médií, vzhledem k chybějící legislativě, která by donutila digitální média odhalit detaily o jejich vlastnických strukturách. Tento problém je ještě palčivější vzhledem k velkému počtu online zpravodajských médií, jejichž vlastníci a zdroje financování nejsou známy – nikoli pouze veřejnosti, ale ani mediálním expertům – a to včetně těch, které jsou obecně pokládány za šířitele dezinformací a konspiračních narativů (Štětka a kol., 2020).

Existence množství nezávislých zpravodajských webů, z nichž některé byly založeny novináři, kteří odešli z velkých vydavatelství, jako např. MAFRA (poté, co ho v roce 2015 zakoupil pozdější premiér Andrej Babiš), nepochybně přispívá k větší rozmanitosti na trhu. Nicméně většina značek vzniklých v digitálním prostředí má relativně omezené publikum a trhu dominují převážně tradiční hráči, kteří kontrolují i offline prostor (MAFRA, Czech News Centre, Vltava Labe Press, Economia). Jedinou výjimkou je Seznam – domácí internetová firma – jejíž zpravodajský web Seznam Zprávy se v roce 2020 vyšplhal na druhé místo v žebříčku návštěvnosti (MediaGuru, 2021). Seznam také úspěšně soupeří s globálními giganty, jakými jsou Google a Facebook, na domácím reklamním trhu, jakkoli přesná data o jejich podílech schází, vzhledem k tomu, že tyto dvě společnosti nezveřejňují údaje o svých příjmech z českého trhu (což samo o sobě zvyšuje míru rizika v rámci tohoto indikátoru).

Ačkoli pandemie koronaviru těžce zasáhla tradiční mediální sektor a tištěná média obzvláště, její dopad na sektor digitálních médií byl mnohem slabší, a řada digitálních zpravodajských značek zaznamenala výrazné zvýšení návštěvnosti během roku 2020. Některým z nich se podařilo zvýšit i počet předplatitelů (jako např. Deník N) a nahradit tak výpadky z reklamních příjmů, zatímco jiné online zpravodajské projekty dokázaly získat dodatečné finanční prostředky prostřednictvím hromadných sbírek mezi svými příznivci (např. DVTV).

Politická nezávislost

Míra rizika pro politickou nezávislost digitálních médií (57%) je srovnatelná s celkovým skóre (54%), přičemž obě hodnoty ukazují na střední riziko. Na rozdíl od některých webů patřících tradičním mediálním domům nejsou prakticky žádné z hlavních značek vyrostlých čistě v digitálním prostředí podezřívány z toho, že by byly pod kontrolou nějaké politické strany. Nicméně existují zde jiná rizika – zvláště ta, která vyplývají z mezer v regulaci zajišťující transparentnost politické reklamy na internetu, či v kontrole chování politických stran na sociálních médiích, zejména během volebních kampaní. Podle zprávy české pobočky organizace Transparency International, která monitoruje volební kampaně, má několik stran velmi problematickou reputaci, pokud jde o transparentnost jejich výdajů na online reklamu, a to včetně vládnoucího hnutí ANO (Transparency International, 2020).

V kontextu online volebních kampaní se objevují ještě další problémy, které se vztahují k transparentnosti a ochraně soukromí. Ačkoli zavedení knihovny reklam na Facebooku (Facebook Ad Library) v roce 2019 zlepšilo schopnost pozorovatelů a běžných občanů získávat informace o politické reklamě na internetu, existují obavy o účinnost a přesnost tohoto nástroje, stejně jako kritika nedostatečné ochoty globálních digitálních platforem reagovat na požadavky českých úřadů (Havlíček & Rajtr, 2020). Aplikace GDPR ve volebním kontextu také není bezproblémová, vzhledem k tomu, že Úřad pro ochranu osobních údajů

neposkytuje žádné informace o monitoringu využívání osobních dat politickými stranami.

Specifická rizika se týkají veřejnoprávních médií, zejména fakt, že jejich regulační rámec není dostatečně uzpůsoben pro digitální dobu - především s ohledem na to, že zákonné vymezení působnosti veřejnoprávního vysílání nezasahuje explicitně do online prostředí.

Sociální začlenění

Stav mediální gramotnosti - jako jediného indikátoru pro oblast sociálního začlenění v online prostředí – ukazuje střední riziko, ovšem hraničící s vysokým (65,5%). Digitální dovednosti české populace jsou hodnoceny jako průměrné; 62% má alespoň základní dovednosti a 24% nízké. Významné riziko ovšem plyne z náchylnosti populace ke konzumaci dezinformací, proti čemuž nejsou přijímána dostatečně účinná opatření a vládní politika v této oblasti není adekvátní existujícím hrozbám. Závažnost daného problému byla naplno demonstrována během pandemie, kdy šíření „fake news“ o viru a očkování pravděpodobně přispělo k oslabení důvěry veřejnosti v oficiální zdroje a autority, zejména v druhé polovině roku 2020. Pokud jde o regulaci nenávistných projevů, střední skóre rizika odráží fakt, že neexistuje žádný právní (ale ani samoregulační) rámec, který by byl zaměřený specificky na potírání těchto projevů v online prostoru. Podle řady pozorovatelů jsou nenávistné projevy vůči etnickým a náboženským menšinám (zejména Romům, Muslimům či Židům) a vůči ženám v českém internetovém prostředí běžným jevem (empirická data na toto téma nicméně schází).

5. Závěry

Výsledky MPM2021 pro Českou republiku potvrzují, že ze všech čtyř dimenzí mediální plurality, které jsou součástí tohoto hodnocení, jsou největší rizika i nadále spojena se situací týkající se plurality na mediálním trhu. K přetrvávajícím problémům, na které upozorňovaly již předchozí ročníky MPM (zvláště vysoká míra vlastnické koncentrace, nedostatek transparentnosti ohledně mediálního vlastnictví, či omezení redakční autonomie plynoucí z prolínání vlastnických struktur s byznysovými a politickými zájmy majitelů), se během roku 2020 přidaly nové výzvy v návaznosti na ekonomické dopady koronavirové pandemie, která dále zkomplikovala již tak křehkou situaci zpravodajských médií. Ačkoli vliv pandemie nebyl zcela homogenní napříč celým mediálním trhem, a v digitálním sektoru přinesl dokonce příležitosti k růstu a k inovacím obchodních modelů, celkově pandemie oslabil novinařskou profesi a učinila média zranitelnější vůči komerčním a politickým tlakům (včetně těch realizovaných prostřednictvím zadávání státní reklamy), a to zejména na lokální úrovni. Současně pandemie zintenzivnila šíření dezinformací, hoaxů a konspiračních teorií, jak skrze dlouhodobě etablované dezinformační weby, tak na sociálních sítích. Dále tak podtrhla potřebu vhodného regulačního rámce (který by současně řešil problematiku škodlivých projevů na sítích) a větší podpory programům a iniciativám zaměřených na zvyšování digitální gramotnosti, zejména pro nejzranitelnější části populace.

Eskalace tlaků na Českou televizi a zvláště na osobu jejího generálního ředitele, ke které došlo v druhé polovině roku 2020 po jmenování několika nových členů Rady České televize s vazbami na politické strany podporujícími současnou vládu, dále vyostřilo opakovaně se vracející problém nedostatečné legislativní ochrany politické nezávislosti veřejnoprávních médií. Navzdory silným obavám o jejich nezávislost zaznamenali v minulém roce oba veřejnoprávní vysílatelé – Česká televize a Český rozhlas – pozitivní odezvu u svých diváků resp. posluchačů, a podle měřítka tržního podílu na publiku porazili své komerční konkurenty.

Ve snaze o řešení nejpálčivějších rizik pro mediální pluralitu, na které tato zpráva upozorňuje, jsou navrhována následující doporučení:

- ustavit transparentní a férový systém státní pomoci zpravodajským médiím, která jim pomůže překonat negativní ekonomické dopady pandemie;
- prosadit povinnost mediálních společností veřejně odhalit své vlastnické struktury, včetně konečného vlastníka;
- zavést systém monitoringu státem financované reklamy, jak v offline, tak v online médiích;
- zacelit mezery v regulaci politické reklamy, které zajistí její větší transparentnost;
- upravit systém jmenování členů vysílacích rad, s cílem zajistit jejich politickou nezávislost;
- implementovat program na podporu zvýšení digitálních dovedností a mediální gramotnosti populace napříč sociodemografickými kategoriemi..

6. Zdroje

- CNB. (2021). CNB forecast – Winter 2021, announced on 4th February 2021, available at <https://www.cnb.cz/en/monetary-policy/forecast> [Accessed 31 March 2021].
- CTU. (2019). Annual Report of the Czech Telecommunication Office, available at <https://www.ctu.eu/sites/default/files/obsah/stranky/323693/soubory/vz2019enfin.pdf> [Accessed 21 April 2021].
- Czech Republic (2006): Act of Law No. 159/2006 Coll., on Conflict of Interests. <https://www.psp.cz/en/docs/laws/2006/159.html> [Accessed 31 May 2021].
- CZSO. (2021a). Inflation, Consumer Prices, available at https://www.czso.cz/csu/czso/inflation_consumer_prices_ekon [Accessed 31 March 2021].
- CZSO. (2021b). GDP Preliminary Estimate - 4th quarter of 2020, available at <https://www.czso.cz/csu/czso/ari/gdp-preliminary-estimate-4th-quarter-of-2020> [Accessed 31 March 2021].
- Čápková, H. (2019). “Státní reklama: Kdo také platí Parlamentní listy”, Investigace.cz, 13.12.2019, available at <https://www.investigace.cz/statni-reklama-kdo-take-plati-parlamentni-listy/>
- Floriánová, E. (2020). Detailní statistiky o koronaviru jsou tajné kvůli podivné výjimce v zákoně, idnes.cz, available at https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/jiri-behounek-cssd-zakon-o-svobodnem-pristupu-k-informacim-vyjimka-v-zakone-oldrich-kuzilek-koronavi.A200803_113031_domaci_flo [Accessed 4 April 2021].
- Gosling, T. (2020). “In the middle of pandemic, Czech Television risks repeat crisis”, 8.12.2020, available at <https://ipi.media/in-the-middle-of-pandemic-czech-television-risks-repeat-crisis/>
- IPSI. (2020). Co ukázala vládní opatření během pandemie o sociálních politikách Česka, available at [http://socialniinkluzce.cz/wp-content/uploads/2020/06/Co-ukazala-vl%C3%A1zala-vl%C3%A1dn%C3%AD-opat%C5%99en%C3%AD-b%C4%9Bhem-pandemie-o-soci%C3%A1ln%C3%ADch-politik%C3%A1ch-%C4%8Ceska.pdf](http://socialniinkluzce.cz/wp-content/uploads/2020/06/Co-ukazala-vlada-vl%C3%A1zala-vl%C3%A1dn%C3%AD-opat%C5%99en%C3%AD-b%C4%9Bhem-pandemie-o-soci%C3%A1ln%C3%ADch-politik%C3%A1ch-%C4%8Ceska.pdf) [Accessed 21 April 2021].
- iRozhlas.cz. (2021). Státní dluh letos podle ministerstva překoná hranici 2,5 bilionu. Na konci roku 2023 už bude přes tři, available at https://www.irozhlas.cz/ekonomika/statni-dluh-ministerstvo-financi-koronavirus_2103301058_pj [Accessed 31 March 2021].
- iRozhlas.cz. (2021b). Až čtyřicet procent Čechů na internetu věří dezinformacím o koronaviru, vyplývá z průzkumu, available at https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/cesko-dezinformace-covid-koronavirus-internet-pruzkum-stem_2103021557_tzr [Accessed 21 April 2021].
- Kužilek, O. & Hausvater, E. (2020). Doporučení Rekonstrukce státu: Ochrana svobody projevu v době pandemie, available at <https://www.rekonstrukcestatu.cz/download/LzleQQ/doporučení-rekonstrukce-statu-ochrana-svobody-projevu-v-dobe-pandemie.pdf> [Accessed 31 March 2021].
- Laca, P. (2021). “Covid Chaos Hammers Czech Leader’s Support as Elections Loom”, Bloomberg.com, 14.3.2021, available at <https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-03-14/czech-leader-s-support-falls-before-ballot-as-covid-crisis-rages>
- Nelsen, A. (2020). “Commission confirms conflict of interest finding against Czech PM Babiš”, Politico.eu, 1.12.2020, available at <https://www.politico.eu/article/eu-auditors-confirm-andrej-babis-conflict-of-interest-agrofert/>
- RRTV. (2020). Výroční zpráva Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, available at <https://www.rrtv.cz/cz/files/zpravy/VZ2020.pdf> [Accessed 21 April 2021].
- Šanda, Š. (2020). “Sale of TV Nova completes transformation of Czech media landscape”, European Journalism Observatory, 13.05.2020, available at <https://en.ejo.ch/media-economics/sale-of-tv-nova-completes-transformation-of-czech-media-landscape>

Štětka, V., Mazák, J. & Vochocová, L., 2021. "Nobody Tells us What to Write about": the Disinformation Media Ecosystem and Its Consumers in the Czech Republic. *Javnost-The Public*, 28(1), pp.90-109.

Transparency International. (2020). "Za 4. To je průměrná známka politických stran a hnutí v hodnocení transparentnosti předvolebních kampaní", 24.9.2020, available at <https://www.transparency.cz/za-4-to-je-prumerna-znamka-politickych-stran-a-hnuti-v-hodnoceni-transparentnosti-predvolebnich-kampani/>

Úřad práce. (2021). V únoru zůstala nezaměstnanost na 4,3 %, available at https://www.mpsv.cz/documents/20142/2061970/05_03_2021_TZ_Nezamestnanost_unor.pdf [Accessed 31 March 2021].

Vojtěchovská, M. (2021). "Tisk odhaduje propad tržeb v roce 2020 na dvě miliardy", MediaGuru.cz, 11.2.2021, available at <https://www.mediaguru.cz/clanky/2021/02/tisk-odhaduje-propad-trzeb-v-roce-2020-na-dve-miliardy/>

World Press Freedom Index. (2020). Reporters without borders monitoring, Czech Republic, available at <https://rsf.org/en/czech-republic> [Accessed 4 April 2021].

Příloha I. Národní tým

Křestní jméno	Příjmení	Pozice	Institute	MPM2021 CT Vedoucí týmu
<i>Vaclav</i>	<i>Stetka</i>	<i>Senior Lecturer in Communication and Media Studies</i>	<i>Loughborough University</i>	X
<i>Roman</i>	<i>Hajek</i>		<i>AnFas, s.r.o.</i>	

Příloha II. Tým expertů

Expertní skupina se skládá ze zástupců významných profesních organizací a ze specialistů, kteří jsou uznávanými odborníky v oblasti médií. Úkolem skupiny expertů je kontrola vzorku odpovědí národního týmu (16 z 200 proměnných). Porovnání evaluace národního týmu s názorem uznávaných expertů má za cíl maximalizovat objektivitu odpovědí na ty proměnné, jejichž hodnocení může být vnímáno jako subjektivní, a zvýšit tím přesnost celkových výsledků MPM. Je nicméně zapotřebí zdůraznit, že závěrečná zpráva neodráží nezbytně názory jednotlivých expertů, kteří se na hodnocení podíleli; odráží pouze názory národního týmu, který se podílel na sběru dat a autorství zprávy.

Křestní jméno	Příjmení	Pozice	Institute
<i>Tomáš</i>	<i>Samek</i>	<i>Vice-Chair</i>	<i>Czech Television Council</i>
<i>Václav</i>	<i>Mach</i>	<i>Executive Director</i>	<i>Czech Union of Publishers</i>
<i>Michal</i>	<i>Klíma</i>	<i>Chair</i>	<i>International Press Institute - Czech National Office</i>
<i>Martina</i>	<i>Vojtechovská</i>	<i>Media Lecturer, editor-in-chief of a media news portal</i>	<i>Metropolitan University Prague</i>
<i>Tereza</i>	<i>Tumova</i>	<i>entrusted with the management of SPIR</i>	<i>SPIR - Association for Internet Development</i>
<i>Karel</i>	<i>Strachota</i>	<i>Director of the educational programme One World at Schools</i>	<i>Člověk v tísni (NGO)</i>
<i>Marie</i>	<i>Fianová</i>	<i>Secretary</i>	<i>Association of Commercial Televisions (AKTV)</i>

Zpráva z výzkumného projektu
Vydání 2021.2825
Červenec 2021

doi: 10.2870/64492
ISBN: 978-92-9466-043-5
QM-09-21-186-EN-N

Publications Office
of the European Union

